



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۳/۱۲/۱۲



م، نعیم بارز

ژان پل سارتر و اشاره ای به فلسفه وی

ژان پل سارتر فیلسوف فرانسوی اگزیستانسیالیست، نمایش نامه نویس و نویسنده که جایزه نوبل یک میلیون دالری را رد کرده و گفته کسان دیگری نسبت به من مستحق تر اند و حرف های دیگر.

وی با حذف واجب الوجود و پدیدار شناسی خود از موجودات و انسان، وجود هرگونه جبر و ضرورتی که آزادی انسان را محدود کند را نفی میکند. سارتر هستی انسان را مقدم بر چیستی او می داند و معتقد است که انسان موجودی است که در درون خود خلایی دارد و به دلیل همین خلا به سادگی نمی تواند با خود موافق و یکی باشد. وی این خلا را منشاء آگاهی و آزادی انسان می داند. از نظر سارتر اگر شود گفت انسان مجبور یا محکوم است و محکومیت انسان جز به آزادی چیز دیگر نیست.

انسان موجودی است که به خود واگذار شده است تا آزادانه از خود هرچه می خواهد بسازد. دایره ای آزادی در اندیشه سارتر تا بدان پایه وسیع است که با آگاهی یکی میشود. تنها بعد غریزه ای انسان است که از نظر سارتر گاهی آزادی انسان را به خطر می اندازد، سارتر معتقد است باید با نگاه دیگری که می کوشد من را به شئی تبدیل کرده و آزادی من را محدود میکند، مبارزه کرد و آن را پذیرفت. از نظر سارتر پذیرش جبر به دلیل فرار از سهمگینی مسئولیت و در ماندگی انسان است. انسان به خودش رها شده تا آزادانه چیستی خود را دریافته و شکل دهد.

این دیدگاه فلسفی ژان پل سارتر برخلاف نظر آنهایی است که معتقدند، دین فطرت و سرشت انسان بوده و یا انسان فطرتاً دینی است. در پاسخ شان باید گفت: اگر چنین بود، هیچگاه نمی باید انسان ترک دین می نمود و یا دین اش را عوض می کرد. از نظر سارتر و بسی فیلسوفان فطرت انسان «آزادی» است و تاریخ بشر نشان داده است که انسان هر قدر از عقب ماندگی و جهل، به سوی تحول و ترقی رفته و آگاهی کسب کرده همزمان دوری از دین گزیده و هرچه بیشتر احساس نیاز به آزادی نموده است.

پایان

کلمات کلیدی: جبر، آزادی، خدا، واقع بودگی و آگاهی .